

***folklor/edebiyat* 100. Sayı Buluşması¹**

Serpil Aygün Cengiz*

“Her ağaç ben buralıyım der, burada”
Birhan Keskin²

“Acı mihlanıp bir kalpte durmasın. Ortada dursun. Olur ya biri
eline alır okşar, biri alnından öper. Az unutursun.”
Birhan Keskin³

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (UKÜ) yayını olan *folklor/edebiyat* dergisinin 100. Sayısı derginin yayın yönetmeni Prof. Dr. Metin Karadağ’ın editörlüğünde “İlhan Başgöz Özel Sayısı” olarak yayımlandı. 100. sayı iki ekle birlikte çıktı. Bu iki ekten biri benim ve Pınar Ekinci’nin editörlüğünde hazırlanan “Zamanın Esintilerinde Metin Turan Özel Dosyası” başlığıyla yayımlandı. Diğeri ise derginin şimdiye kadar çıkan 100 sayısının Nagihan Akkaşoğlu ile Aylin Çelik tarafından hazırlanan dizini.⁴ Derginin ekleriyle birlikte 100. sayısı için Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nin evsahipliğinde 27 Aralık 2019 tarihinde geniş katılımlı bir buluşma/kutlama toplantısı düzenledi. Başından sonuna kamerayla kaydedilen toplantının hem video kaydı hem de fotobelgeseli AÜ DTCF Halkbilim Bölümü’nün YouTube Kulaklı Orman Baykuşu kanalından izlenebiliyor.⁵

Her ne kadar toplantının kaydı izlenebilmekteyse de ben *folklor/edebiyat* dergisinin 101. sayısı için bu buluşma/kutlama toplantısını anlatan bir yazı kaleme almayı istedim. Derginin editörü Prof. Dr. Metin Karadağ bundan mutluluk duyacağımı söyleyince de işe koyularak bu büyük buluşmayı anlatan yazının ilk cümlesini epeyce hayal ettim. İşte bu büyük günü anlatmaya çalışacağım ilk cümle aslında herhalde şu cümle olmalıydı: “Epeyce bir zaman-

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Halkbilim Bölümü. serpilayguncengiz@gmail.com.

ORCID ID: 0000-0001-7448-4317.

sayımız için eylem planlarımızı konuşmak, anlatmak dileğim gerçekleşti.” İşte bu cümle, 5 Aralık 2018 tarihinde *folklor/edebiyat* dergisi editörü Prof. Dr. Metin Karadağ’dan bana gelen heyecan dolu e-postasında yer alıyordu. 25 yıl önceki kuruluşundan beri içinde bulunduğumdan derginin 100. sayısı için özel bir kutlama yapma fikrinden ben de çok heyecanlandım. Üstelik Prof. Dr. Metin Karadağ, 100. sayının “İlhan Başgöz Özel Sayısı” olacağını da söyleyince heyecanım katmerlendi: Türkiye’nin yaşayan en önemli halkbilimcisi olan Prof. Dr. İlhan Başgöz benim hayatımda da çok önemli ve çok özel bir yere sahip olup akademik yaşamımda “folkloru açan” bir halkbilimcidir.

10 Aralık 2018 tarihinde yine Prof. Dr. Metin Karadağ’dan gelen diğer bir e-posta ise heyecanıma heyecan kattı: “Bu sayıyla birlikte derginin kurucusu ve 89. sayıya kadar tek başına yayıncısı olmak gibi olağanüstü bir başarıyı gerçekleştirmiş olan Sayın Metin Turan adına da ‘özel bir ek’ yayımlanması uygun görülmüştür... Metin Turan Özel Eki’nin hazırlanması, yayımlanmasıyla ilgili olarak sizin editörlüğünüzü istirham ediyoruz.” Derginin 25. yılı, 100. sayısı, “Dalya!” diyoruz ve hem İlhan Başgöz hem Metin Turan!

Elbette Metin Turan’la ilgili bu büyük ve kapsamlı çalışmayı tek başıma gerçekleştirebilmem mümkün değildi. Bu geniş kapsamlı çalışma için (içinde AÜ DTCF Halkbilim Bölümü lisans öğrencilerinin de olduğu) bir ekibimiz olması gerektiğine hemen karar verdim. “Metin Turan Özel Eki” için benimle birlikte editörlük işini kimin üstlenebileceğini kendi kendime düşündüğümde aklıma ilk gelen kişi Pınar Ekinci oldu. Bu çalışmayı çoktan tamamladığımız 2020’nin Ocak ayı günlerinde artık en yakın arkadaşlarımdan biri olan Pınar Ekinci’yle tanışalı, Prof. Dr. Metin Karadağ’dan editörlük teklifi aldığım Aralık 2018’de henüz iki ay olmamıştı. Bu dosya için birlikte editör olarak çalışmayı teklif etmek üzere Pınar Ekinci’yi bir buluşmaya davet ettim. Bir yıl sonra yayımlanan Metin Turan Özel Dosyası için yazdığı önsözde kendisi bu buluşmayı şöyle anlatarak başlayacaktı yazısına: “Bir kış günü Türk kahvesi içme daveti ile katıldığım sohbetin sonucunda başıma neler geleceğini bilmeden *folklor/ edebiyat* dergisi İlhan Başgöz 100. Özel Sayısı Metin Turan dosyasının editörlerinden biri oluverdim” (Ekinci, 2019: 17). Pınar Ekinci’yle Hacettepe Üniversitesi Tarihi ve Kültürel Miras Araştırma Merkezi’nin (HÜTKAM) Ankara’da 6-8 Kasım 2018’de düzenlediği *Kültürel Bellek Sempozyumu*’nda tanışmıştık. Bu tanışmaya vesile olan (o tarihlerde TRT Ankara Radyosu programcısı) Ayşe Yürük ile (sempozyumun düzenleyicilerinden Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi) Prof. Dr. Gonca Gökalg Alpaslan’a teşekkür borçluyum. Bu tanışıklık sonucundaki yoğun çalışmamızla “Zamanın Esintilerinde Metin Turan Özel Dosyası” ortaya çıktı, ayrıca (başka bir yazımda anlatmayı hayal ettiğim) bir grup olağanüstü kadınla da dostluğum. Hazırladığımız ek 208 sayfa olarak yayımlandı. Metin Turan üzerine olan bu çalışmanın içinde yer alan ve derginin boyutlarını çok büyüteceği için kullanamadığımız iki kat fazla malzemeyle de Pınar Ekinci’yle birlikte “Metin Turan Armağan Kitabı” hazırlığı içindeyiz şu sıralar.⁶

folklor/edebiyat dergisi editörü Prof. Dr. Metin Karadağ da 2018 yılı boyunca “İlhan Başgöz Özel Sayısı” olan 100. sayı için çalışmalarını sürdürdü. Sonuçta 551 sayfalık, göz dolduran bir özel sayı ortaya çıktı. Bu sayıyla ilgili olarak beni en çok heyecanlandıran AÜ DTCF Halkbilim Bölümü olarak bu özel sayıya katkılarımızdı. 100. sayıda yer alan yazılarımız dışında derginin İlhan Başgöz’ün portresi olan gerçekten çok özel kapak fotoğrafını AÜ DTCF Halkbilim Bölümü mezunu K. Kerem Yılmaz çekmişti. K. Kerem Yılmaz bu fotoğrafı (aynı

sayıda yer alan *Güre Yaz Okulu* Dosyasındaki⁷ yazısında belirttiği gibi [2019: 11811184] 10-30 Temmuz 2001 tarihleri arasında İlhan Başgöz'ün düzenlemiş olduğu Folklor Yaz Okulu sırasında çekmiş. Prof. Dr. Metin Karadağ ile Metin Turan da bu özel sayının kapağı için K. Kerem Yılmaz'ın çektiği fotoğrafı uygun buldu.

Prof. Dr. Metin Karadağ'ın derginin bu özel sayısının kutlamasının Ankara'da düzenlenmesini teklif etmesi çok önemliydi. Derginin 1994'te Ankara'da yayımlanmaya başlanmış olması ve "İlhan Başgöz Özel Sayısı"nda yer alan AÜ DTCF Halkbilim Bölümü kaynaklı yazıların dışında sanıyorum katkımızın olduğu en önemli kısım ise bu özel sayının kutlamasının da Ankara'da yapılması oldu.

Metin Turan ve Pınar Ekinci'yle buluşup bu kutlama için neresinin uygun olacağını konuştuk. Derginin 100. sayısının -AÜ DTCF Halkbilim Bölümü'nün ilk iki asistanından biri olan- İlhan Başgöz üzerine olması ve derginin şimdiye kadar yayımlanan dört biyografik özel sayısının dördünün de AÜ DTCF Halkbilim Bölümü'nün öğretim elemanları olan Prof. Pertev Naili Boratav, Prof. Dr. İlhan Başgöz, Prof. Dr. Nermin Erdentuğ ve Prof. Dr. Sedat Veyis Örnek olması karar vermemizi hayli kolaylaştırdı: Evet, derginin 100. sayısına ev sahipliğine en çok AÜ DTCF yakışacaktı. Hemen kolları sıvadık ve kutlama gününü belirledik, 15 Kasım 2019; fakat hemen fark ettik ki 15 Kasım Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulduğunu gün. Konuklarımız KKTC'den gelecekleri için (ve oradaki etkinliklere de katılmak istedikleri için) kutlama gününü değiştirdik ve dergi buluşmasının 27 Aralık 2019 olmasına karar verdik. 27 Aralık 2019 da Mustafa Kemal Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. yılıydı. Bu denk gelişin anlamlı olduğuna karar vererek bu kez günü değiştirmedik. Kararımızın ardından toplantımızda AÜ DTCF Muzaffer Göker Salonu'nu kullanmak üzere AÜ DTCF Dekanlığı'ndan izin aldık.

Törenden: (soldan sağa) Pınar Ekinci, Bilge Demirağ, Prof. Dr. Serpil Aygün Cengiz, Prof. Dr. Necla Türkoğlu, Prof. Dr. Halil Nadiri, Prof. Dr. Metin Karadağ, Metin Turan

27 Aralık 2019'da gerçekleşen toplantımızın sunucusu (TRT Ankara Radyosu'ndan genç yaşta emekli olan) Bilge Demirağ'dı. Profesyonel bir sunucu olan ve bu alanda üniversitelerde dersler veren Bilge Demirağ, kendisinden bu işi yapmasını isteyen Pınar Ekinci ile beni

kırmayacağı ve elbette *folklor/edebiyat* dergisini de önemseydiği için karşılıksız olarak programımızın sunuculuğunu yapmayı kabul etti.

Etkinliğin programını ve afişlerini hazırlayıp basmayı Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi üstlendi. Sosyal medyadan etkinliğin duyurusunu yaptık. Nihayetinde 27 Aralık 2019 Cuma günü geldi çattı. AÜ DTCF Halkbilim Bölümü'nün 51 öğrencisi, Pınar Ekinci, AÜ DTCF Etnoloji Anabilim Dalı eski mezunlarından Meryem Karagöz, Metin Turan ve ben hazırlıklarımızı tamamlamak amacıyla etkinliğin gerçekleştirileceği salona sabah erkenden geldik. Prova yapmak için etkinlikte mini bir konser verecek olan müzisyenlerimiz Sezar Soğukpınar ve (AÜ DTCF Halkbilim Bölümü öğrencisi olan) Berrak Alpaslan da erken saatlerde salona geldi.

Aynı gün ve aynı saatte AÜ DTCF Farabi Salonu'nda Mustafa Kemal Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin yıl dönümü nedeniyle Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın da konferansı vardı. Rakibimiz güçlüydü ama etkinliğimiz için (bir yandan da Doç. Dr. Cenk Güray ve eski bakanlarımızdan -Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün öğrencisi- Ali Şevki Ereğ gibi) o gün Kızılay'ın Seymenler kortej yürüyüşü nedeniyle kapalı olması yüzünden gelemeyenlerden durumu açıklayan telefonlar alırken bir yandan da salonumuz yavaş yavaş dolmaya başlamıştı. Etkinliğin başlama saati olan 14.30'da Ankara'dan gelen konuklarımız dışında KKTC'den gelen konuklarımızın yanı sıra İzmir'den Züleyha Durak Özen, Aydın'dan Tahsin Şimşek, Kocaeli'nden Eren Zencirden Karaduman ve Ümit Karaduman, Sivas'tan İleriş Yıldırım, Çorum'dan Dr. Atiye Nazlı, Kırşehir'den Dr. Onur Hayırlı, Eskişehir'den Dr. Canan İleri, Ali İleri ve Doç. Dr. Çiğdem Kara gibi sadece toplantımız için Ankara'ya gelen misafirlerimizle birlikte AÜ DTCF Muzaffer Göker Salonu'nda koltuklarımıza yerleştik.

Sunucumuz Bilge Demirağ kutlama/buluşma toplantımızı müzisyenlerimiz Sezar Soğukpınar ve Berrak Alpaslan'ı takdim ederek başlattı. Ege ve Akdeniz müziği icra eden Sezar Soğukpınar ve Berrak Alpaslan mini konserlerine sözlerini Candan Erçetin'in yazdığı, bestesini Akın Ertübeş'in yaptığı "Elbette" şarkısıyla başladılar. Ardından sözlerini Ayşe Kulin'in yazdığı, bestesini Candan Erçetin'in yaptığı "Bahar" adlı şarkıyı söylediler. Sunucu Bilge Demirağ, Soğukpınar ve Alpaslan'ın (Kıbrıslı Türkler arasında "Arap Ali Ağıtı" olarak da bilinen) "Mağusa Limanı" adlı türküsünü söylemelerinden evvel bu türküyü hem salonda bulunan Kıbrıs'tan gelen konuklara hem de kendisi de Kıbrıslı olan (100. sayının Metin Turan Özel Dosyası'nın benimle birlikte diğer editörü) Pınar Ekinci'ye armağan etti. Daha sonra aslen bir Yunan ezgisi olan, sözleri Murathan Mungan'a ait ve Yeni Türkü'nün söylediği "Telli Telli" adlı şarkıyı yorumladılar.

Bu bölümün ardından katılımcılar Prof. Dr. Metin Karadağ'ın hazırladığı *folklor/edebiyat* dergisinin 25 yıllık geçmişini anlatan "25 Yıllık Öyküsü" başlıklı multivizyon gösterisini izlediler.⁸ Multivizyon gösterisinin sunumundan sonra 1994 yılından bu yana derginin vefat eden yazarları Ali Berat Alptekin, Erman Artun, İbrahim Aslanoğlu, Suna Atun, Salih Baklacı, Muhan Bali, Şerif Baykurt, Şehver Beşiroğlu, Nejat Birdoğan, Pertev Naili Boratav, Ali Esat Bozyiğit, Meltem Cingöz Santur, Sakine Çelik Öztürk, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Ertuğrul Danık, Cemil Demirsipahi, Metin Demirtaş, Refik Durbaş, Mehmet Gökalp, Ali Kemal Gözükara, Edip Günay, Gündoğdu Kayaoğlu, Mehmet Gökalp, Ali Kemal Gözükara, Edip Günay, İ. Gündoğdu Kayaoğlu, Mehmet Kemal, Şevki Koca, Mustafa Şerif Onaran, Rıfat Oymak, Sami N. Özerdim, Musa Seyirci, Güner Soylu, Halit Refiğ, Vecihi Timuroğlu, Mustafa Turan, Şerif Rafettin Turan ve Muzaffer Uyguner müzisyenlerin söylediği (sözleri Sezen Aksu'ya, bestesi Fahir Atakoğlu'na ait olan) "Lâ'li" adlı şarkı eşliğinde anıldı.

Derginin kaybettiğimiz yazarlarının anıldığı bölümün ardından açış konuşmalarına geçildi. Derginin kurucusu ve uzun yıllar hem sahibi hem editörü olan Metin Turan, fısıldanan sözlerin yüksek sesle söylenenlerden daha uzağa gideceğine inanarak fısıltıyla 1994 yılında yayın hayatına giren derginin şu andaki durumundan duyduğu mutluluğu anlatarak konuşmasına başladı. *folklor/edebiyat* dergisinin arkasında Türkiye'nin folklor yayıncılık geçmişi olduğunu vurgulayan Metin Turan *Halk Bilgisi Mecmuasından Halkevleri* dergilerine, *Halk Bilgisi Haberlerinden Türk Folkloru Araştırmaları*'na, *Sivas Folkloru*'ndan *Türk Folkloru Dergisine*, Boğaziçi Üniversitesi'sinin *Folklorla Doğru* dergisinden ODTÜ THBT'nin *Halkbilimi* dergisine kadar alana emeği geçen herkesi saygıyla ve şükranla andığını söyledi.

Metin Turan'ın ardından ben de yaptığım konuşmaya Metin Turan'la, 25 yıl evvel bir folklor dergisi çıkarmaya karar verdiğinde Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı'nın bizi tanıştırmasını anlatarak başladım. Metin Turan'ın bu 25 yıllık arkadaşlığımız boyunca benim ne kadar tuhaf olsa da tüm fikirlerimi her zaman nasıl desteklediğini anlattım. Metin Turan üzerine Pınar Ekinci'yle birlikte yaptığımız çalışmayı ve bu çalışmanın akademik üretim açısından öneminin yanı sıra Pınar Ekinci'nin bir dost olarak hayatıma girişinin önemini anlattım. *folklor/edebiyat* dergisinin yalnızca Pınar Ekinci'yle değil, hayatıma girerek halkbilime bakışımı etkileyen başta Prof. Dr. İlhan Başgöz olmak üzere çok değerli akademisyenler ve araştırmacılarla beni nasıl buluşturduğunu aktarmaya çalıştım.

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı ve aynı zamanda *folklor/edebiyat* dergisinin editörü Prof. Dr. Metin Karadağ -bir kısmını kaybettiğimiz- dergiye katkıda bulunan tüm yazarlara teşekkür ederek başladığı konuşmasında, salonda bulunan Nail Tan gibi çok değerli araştırmacıları her zaman şükranla andığını söyledi. 1994'ten bu yana bu kadar yolun alınmış olmasının değerli olduğunu, ama alınan yolun da asla yeterli olmadığını ifade etti. Yurt dışında önemli indekslere girmiş dergilerde yayımlanan yazılardaki virgülleri bile özel olarak kontrol eden editörler olduğunu, bu nedenle uluslararası standartlara ulaşmak için daha yapacak çok iş bulunduğunu ekledi. Prof. Dr. Metin Karadağ, derginin yayın politikalarındaki zorunlu değişikliklerin dergiyi güçlendirmek için yapıldığını söyleyerek gerek akademik gerekse yönetsel olarak güçlü destek alıyor olmalarının önemini ve Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi üst yönetiminin bu destek konusundaki güçlü duruşunu vurgulayarak daha nice yüz sayılarda birlikte olma dileğiyle konuşmasını tamamladı.

AÜ DTCF Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Necla Türkoğlu yaptığı konuşmada derginin 25 yılda yayımlanan biyografik özel sayılarının çoğunun Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin değerli öğretim üyeleri olması nedeniyle bu önemli buluşmanın DTCF'de düzenlenmesinden duydukları haklı gururu ifade etti. Prof. Dr. Necla Türkoğlu, *folklor/edebiyat* dergisinde özel sayı konusu olan önemli folklorcuların Prof. Pertev Naili Boratav'ın 1947 yılında Türkiye'deki ilk halkbilim bölümünü "Türk Halk Edebiyatı ve Folkloru Kürsüsü" olarak kuran kişi olduğunu ve derginin bugün 100. sayısının konuğu olan Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün ise Pertev Naili Boratav'ın iki "ilmi yardımcısı"ndan biri olarak DTCF'de çalışmış ve arkasında derin izler bırakmış değerli bir halkbilimci olduğunu söyledi. Ayrıca yine *folklor/edebiyat* dergisinde özel bir sayıyla anılan Prof. Dr. Nermin Erdentuğ'un DTCF Etnoloji Anabilim Dalı'nın kurucusu olduğunu ve derginin 2015 yılında yayımlanan Sedat Veyis Örnek Özel Sayısı'nın ise Türkiye'de yayımlanmış biyografiye dayalı tüm dergi özel sayıları arasında çok özel yerini hâlâ koruduğunu ifade etti.

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Halil Nadiri, konuşmasında derginin son beş yılında bu yolculuğun içinde olan birisi olarak bugünkü etkinlikte derginin 25 yılının etaplarının nasıl geçtiğini ve hepsinin içinde de sevginin ve özverinin olduğunu gördüğünü söyleyerek konuşmasına başladı ve emeği geçen herkese teşekkür etti. Üniversitesinin derginin 25 yıllık yaşamının yarısından itibaren devreye girdiğini, UKÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Mete Boyacı'nın ve başta Prof. Dr. Metin Karadağ olmak üzere dergiye destek veren herkesin dergiyi sahiplenerek zamanında ne kadar doğru bir adım attığının şimdi açıkça görüldüğünü söyledi. Prof. Dr. Halil Nadiri sıcak bir coğrafyanın içinde bulunan adada ayakta kalmak için büyük çaba harcayan Türk kesimi açısından adadaki üniversitelerin ne denli önemli bir rolü olduğunu -yaklaşık 400 bin nüfusu olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde- eğitim alan 100 bin üniversite öğrencisinin kanıtladığını ifade etti. Prof. Dr. Halil Nadiri, 110 farklı ülkeden eğitim alan 19 bin öğrenciyi ve 37 farklı ülkeden 700'ü aşkın akademisyeni bünyesinde barındıran UKÜ'nün bilime katkı vermeye çalışan bir kurum olarak 100. sayısını çıkarmış bir dergiye sahip olmasından ötürü ayrıca büyük gurur duyduklarını ekledi. Dergi çalışanlarına ve Ankara'daki bu buluşmayı düzenleyen, emeği geçen herkese teşekkür ederek konuşmasını bitirdi.

Toplantının en heyecan verici bölümü ise Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün asistanı ve meslektaşı Dr. Balım Sultan Yetgin tarafından hazırlanan ve İlhan Başgöz'ün dergi ve toplantı üzerine konuştuğu 6.5 dakikalık videonun izlendiği anlardı. Bütün salon adeta nefesini tutup (toplantıdan bir gün önce Balım Sultan Yetgin tarafından çekilen bu önemli) video kaydı duygulanarak izledi.⁹ 96 yaşındaki Prof. Dr. İlhan Başgöz herkesi duygulandıran konuşmasında şunları söylüyordu:

“Halk edebiyatını ayrı bir araştırma birimi olarak değerlendiren kıymetli Hocam Pertev Naili Boratav'ın ölümü üzerine yazdığım bir yazıda şöyle demişim: ‘Nur içinde yat Hocam. Kolaylığın, palavranın, abartmanın dışında bir Türk halkbilimi varsa bu senin bize büyük armağanındır. Söz veriyorum bu armağanı koruyacağız, geliştireceğiz.’

Benim adıma hazırlanan bu özel sayı için bir toplantı düzenleyen, bu toplantının oluşmasına, gereğince sağlam temeller üzerine yerleşmesine destek veren değerli idarecilere, toplantıda konuşan bilim insanlarına, katkı sağlayan herkese bu emaneti korumak ve yaşatmak gibi çok önemli ve ağır bir görev düşüyor. Bu görevi başaracağımızdan eminim. Size uzaktan selamlar, saygılar ve dostluklar sunuyorum!

Hepimiz sadece araştırmacı değiliz, hikâye anlatıcısıyız da, güzel anlatalım hikâyelerimizi. Bunun için büyük hikâye anlatıcısı Âşık Sabit Müdami'nin başlangıç formülü ile başlıyorum. Aldı Âşık Müdami'nin dilinden Âşık İlhan, görelim ne der, ne söyler: ‘Kaz kazınan, baz ba- zınan, alaca tavuk çil horozunan, delikanlı genç kızınan, kaş oynatır gözünen, ve gayet cilve nazınan, Âşık Müdami meydana çıkmış sazınan, sohbet eder elfazınan, cümlelerin müsaadesiyle başlıyoruz efendim.’

Değerli konuklar,

Folklor/edebiyat dergisininin 100. sayısını kutlamak için bir araya geldiğiniz bu toplantıda ben ne yazık ki aranızda olamadım. Bir zamanlar ‘ilmi yardımcı’ olarak çalıştığım Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde düzenlenen bu toplantıda sizlerle beraber olmayı çok isterdim. Benim adıma hazırlanmış olan bu özel sayıda emeği geçen herkese candan ve gönülden teşekkür ediyorum.

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Halil Nadiri, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İhsan Çiçek, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Fen

Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Metin Karadağ, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Halkbilim Bölümü Başkanı Serpil Aygün Cengiz, Folklor/edebiyat dergisinin kurucusu Dr. Metin Turan, çok değerli akademisyen, araştırmacı, öğrenci arkadaşlarım ve değerli dinleyiciler hepimiz sağ olun...

Asistanım ve meslektaşım Dr. Balım Sultan Yetgin'e de ayrıca teşekkür ediyorum. Değerli bilimsel çalışmaları ve dostluğu için kendisine müteşekkirim. Onun sayesinde sizlere ulaşmış fikirlerimi sizlerle paylaşabiliyorum.

Eğer aranızda olsaydım da tıpkı Müdami gibi şöyle bitirecektim hikâyemi:

Hikâyemiz sona erdi, gitmenin zamanı beyler, bekârlar. Yatakta yastığı alıp bağına basmanın zamanı beyler. Yom vereyim dostlar, arkuru yatan karlı dağlarınız yıkılmasın, görklü akan arı suyunuz kesilmesin, oğlunuzla oba, kızınızla komşu olasınız, toprak diye avuçladı- ğınız altın olsun. İlhan Başgöz de unutulmasın.

Konuşmamı bitirirken Selam eder cumlenizin gülden nazik hatırını sual ederim, cümmeniz daim sağlık ve esenlik üzere berkarar olasınız. Olsun deminiz, olmasın gamınız, çok olsun malınız olmasın koyacak ahırınız, çok olsun paranız olmasın koyacak cüzdanınız, çok olsun dostunuz, olmasın düşmanınız, çünkü Oğuz atalarımız demiş ki dost bin ise azdır, düşman bir ise çoktur.

Selam sevgi, saygı ve dostluklarla kalasınız efendim.”

Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün konuşması izlendikten sonra törene ara verildi. Verilen arada, katılımcılar hem ikram eşliğinde sohbet etme imkanı buldular hem de toplantı için düzenlenen stantta ekleriyle birlikte derginin 100. sayısından ücretsiz edindiler. Ayrıca derginin 1994 yılında yayımlanan ve stantta sergilenen ilk sayısını da incelediler. AÜ DTCF Halkbilim Bölümü'nün açtığı stantta ise konuklar *TÜBİTAKSOBAG114K576 Sedat Veyis Örnek Sözlü Tarih, Biyografi ve Belgelik Çalışması*¹⁰ başlıklı proje çalışmasının çıktılarını inceleyip AÜ DTCF Halkbilim Bölümü lisans öğrencisi Dağsu Sönmez'in yayınevi olan 40Kitap'tan Kasım 2019'da yayımlanan Sedat Veyis Örnek'in *Hi ve Diğer Hikayeler* adlı kitabından ücretsiz edindiler.

Toplantının ikinci bölümünde AÜ DTCF Tarih Bölümü emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı “Dergilerin Şekillendirdiği Düşünce Dünyası ve *folklor/edebiyat* Dergisi” başlıklı bir konuşmayla *folklor/edebiyat* dergisinin 25 yılını değerlendiren geniş çerçeveli bir sunum yaptı. Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı konuşmasında Türkiye’de araştırmacıların Türkçe yazmaktansa yabancı dilde yazmaya teşvik edilmelerinin önemli bir sorun olduğunu, ancak bu durumun *folklor/edebiyat* dergisini bütünüyle etkilememiş olmasının önemli olduğunu söyledi. Türkiye’de evrensel ölçülerde iyi dergilerin yayımlanmasının değerli olduğunu, fakat bunun için uluslararası indekslerin ekseninde katı bir şekilde hareket etmek gerekmediğini ifade etti. Dergilerdeki yazılarda önemli olan unsurun yazıların tasvirî değil, tahlilî mahiyette olması gerekliliği olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı, *folklor/edebiyat* dergisinin tarihi boyunca özellikle genç yazarların bu tarz yazılarının yayımlandığına işaret ederek dergideki interdisipliner yaklaşımın korunması gerektiğini, derginin alanının daraltılmasının bu açıdan sorun yaratabileceğini söyledi. Derginin tipik okurunun belki de dikkatini çekmemiş olan bazı değerli metinlerin interdisipliner olduğunu ve dergiye canlılık veren bu yazılara yazarlarının bütün ruhlarını koyduklarını ifade etti. Yazıların derin düşünülerek ve hevesle yazılmasının önemli olduğunu ekleyen Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı, topluma değer veren ve kültürle daha fazla hemhâl olan dergilerin çok önemli olduğunu, *folklor/edebiyat*ın da bu tür bir dergi olduğunu söyledi.

Toplantının sunuculuğunu yapan Bilge Demirağ, Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı'nın konuşmasının

ardından mikrofonu salona verdi. Dergide şimdiye kadar beş yazısı yayımlanmış olan Nihat Taydaş söz alıp önemli halkbilim dergilerinin bazılarının isimlerini anarak Türkiye koşullarında dergiciliğin bir kahramanlık olduğunu ve Metin Turan'ın bunu başardığını söyledi.

Nihat Taydaş'tan sonra söz alan Nail Tan, Metin Turan'ı daha lise yıllarından tanıdığını ve otuzlu yaşlarında daha önce çıkan folklor dergilerinden farklı bir dergi çıkartmak istediğini söyleyerek *folklor/edebiyatı* çıkartmaya başlamasının ve dergi mezarlığı olan Türkiye'de bir derginin nihayetinde 100. sayısının çıkmasının çok değerli olduğunu vurguladı. Nail Tan dergiye UKÜ'nün sahip çıkmasıyla derginin artık kurumsallaştığını ve 300., 400. sayısının da çıkmasının kesinleştiğine inandığını söyledi.

Nail Tan'dan sonra söz alan Dr. Canan İleri, sağlık sorunlarına rağmen bu toplantı için Eskişehir'den geldiğini, Atatürk'ün 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelişinin kutlandığı bu gün ile derginin 100. sayı kutlamasının çakışmasından duyduğu mutluluğu dile getirdi. Toplantı için Aydın'dan gelen Tahsin Şimşek de söz alarak derginin kurucusu Metin Turan'la aralarındaki dostluğu hakkında ve Metin Turan'ın şiiri üzerine kısa bir konuşma yaptı.

Toplantının sonunda UKÜ Rektörü Prof. Dr. Halil Nadiri *folklor/edebiyat* dergisi editörü Prof. Dr. Metin Karadağ'a, yayın koordinatörü Metin Turan'a, derginin kuruluşundan beri yazı işleri müdürlüğü görevini üstlenmiş olan Doç. Dr. Faruk Güçlü'ye, dergi medya-tanıtım editörleri Doç. Dr. Meryem Bulut'a, Prof. Dr. Süheyla Sarıtaş'a ve bana, 100. sayının ekinin editörlerinden Pınar Ekinci'ye, ayrıca bu önemli etkinliğin gerçekleşmesine katkıda bulunan Bilge Demirağ ve müzisyenler Sezar Soğukpınar ile Berrak Alpaslan'a teşekkür plakelerini verdi.

Törenin en sonunda Bilge Demirağ toplantıda görevli AÜ DTCF Halkbilim Bölümü lisans öğrencileri olan Abdulkerim Üzümcü, Ahmet Can Satıcı, Ahmet Umut Taş, Bağdagül Varış, Berkay Erkul, Berke Kaan Koçer, Berker Öztürkler, Büşra Tosun, Dağsu Sönmez, Deniz Kaplan, Doğukan Köse, Efehan Gümrükçü, Elif Abuşoğlu, Elif İrem Göynüklü, Emine Akkaya, Erhan Korkmaz, Feride Alkan, Fethiye Öykü Çınar, Filiz Şahin, Furkan Doğan, Gizem Güler, Gökçenur Gökçaya, Hatice Ketenci, İbrahim Vahdet Apay, İsmet Akça, Kamil Ketten, Kürşat Demir, Leyla Öcal, Melih Dügeroğlu, Mert Can Şanlıer, Murat Berker Öztürkler, Necmi Yıldırım, Oğulcan Demir, Osman Çelik, Seçil Ulusu, Seda Güzel, Semra Bayar, Serap Cihan, Serhan Bayır, Serhat Doğan, Setenay Behice Erim, Seviye Cankurt, Sibel Satılmış, Sueda Araydın, Tuğçe Gedikli, Tuğrul Kaan Konukman, Ulaşcan Taylan Arguç, Yağmur Demirtaş, YunusEmre Abacı, Zehra Nur Yıldırım ve Zeynep Özen'i sahneye davet etti. UKÜ Rektörü Prof. Dr. Halil Nadiri öğrencilerin hepsini tek tek kutlayarak teşekkür belgelerini verdi.

UKÜ Rektörü Prof. Dr. Halil Nadiri, dergi editörü Prof. Dr. Metin Karadağ, Metin Turan, Prof. Dr. Serpil Aygün Cengiz, Pınar Ekinci ve Bilge Demirağ törende görevli AÜ DTCF Halkbilim Bölümü öğrencileriyle birlikte

Birhan Keskin “Kargo” adlı şiirinde “Buraya yolun yokuşunu koydum Bildiğim için yokuşu. Zorlanırsa / nefesin, unutma, ciğer kendini en çabuk onaran organ” diyor. Türkiye’de dergicilik “yolun yokuşu” gerçekten ve nefesi zorluyor. Fakat Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi’nin yayını *folklor/edebiyat* dergisinin Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nde düzenlenen 100. sayısının kutlama töreninde Türkiye’nin farklı yerlerinden sırf bu toplantı için gününbirlik gelen katılımcılar ile etkinliğin gerçekleşmesinde karınca gibi çalışan AÜ DTCF Halkbilim Bölümü¹¹ lisans öğrencilerinin çabaları -kendini en çabuk onaran organın ciğer olduğunu bilmek gibi- derginin “Dalya!” diyeceği yeni sayılar için insana umut veriyor.

Kaynaklar

- Aygün Cengiz, S. (2019a) “Daldan Eğme” Değil, “Kökten Sürme” Bir Yazın/Bilim İnsanı: Metin Turan. *folklor/edebiyat* “Zamanın Esintilerinde Metin Turan Özel Dosyası”, Yıl 25, Sayı 100, s. 13-16. Aygün Cengiz, S. (Ed.) (2019b) Güre Folklor Yaz Okulu Dosyası. *folklor/edebiyat*, Yıl 25, Sayı 100, s. 1145-1190. Ekinci, P. (2019) Bir Soru. *folklor/edebiyat* “Zamanın Esintilerinde Metin Turan Özel Dosyası”, Yıl 25, Sayı 100, s. 17-18. Keskin, Birhan (2016) *Fakir Kene*. İstanbul: Metin Yayınları. Yılmaz, K. K. (2019) Bir Eğitim Çınarı İlhan Başgöz. *folklor/edebiyat* “Güre Folklor Yaz Okulu Dosyası”, Yıl 25, Sayı 100, s. 1181-1184.

- 1 Bu özel kutlamaya vesile olan *folklor/edebiyat* dergisinin 100. sayısının iki ekinden “Zamanın Esintilerinde Metin Turan Özel Dosyası”nı birlikte hazırladığımız Pınar Ekinci, Birhan Keskin’in “Kargo” şiirinde anlattığı ve içinde kırk derde deva silikintiotu olan kargodan bana da yollayan hayatımdaki birkaç sıradışı arkadaşımdayım. Kendisine hem 27 Aralık 2019’da düzenlediğimiz *folklor/edebiyat* 100. sayı buluşmasının düzenlenmesindeki yardımları ve desteği için hem de toplantıyı anlatmaya çalıştığım bu yazıyı gözden geçirerek düzeltmen- liğini yaptığı için çok teşekkür ediyorum.
- 2 Bu dizeyi, Birhan Keskin’in “Fakir Kene” adlı kitabında yer alan “Çimenlerin Efendisi” başlıklı şiirinden aldım (Keskin, 2016: 27-29)
- 3 Bu dizeleri, Birhan Keskin’in “Fakir Kene” adlı kitabında yer alan “Kargo” başlıklı şiirinden aldım (Keskin, 2016: 9-10)
- 4 Bu dizinin geçmişi AÜ DTCF Halkbilim Bölümü Haziran 2016 mezunu Nagihan Akkaşoğlu’nun benim danışmanlığında yaptığı lisans bitirme tezine dayanıyor. Nagihan Akkaşoğlu’nun bitirme tezinin konusu Metin Turan’ın yaşamı ve *folklor/edebiyat* dergisiydi. Nagihan Akkaşoğlu bu çalışma kapsamında *folklor/edebiyat* dergisinin 1994-2016 yılları arasında yayımlanan tüm sayılarının dizinini hazırlamıştı. Derginin editörü Prof. Dr. Metin Karadağ 100. sayı için derginin dizininin yapılmasını düşündüğünü söyleyince elimdeki dosyayı kendisiyle paylaştım. Prof. Dr. Metin Karadağ da 2016-2019 yılları arasının dizinini UKÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Araş.

- Gör. Aysin Çelik'e tamamlanınca ortaya derginin 25 yılının tüm sayılarının dizini ortaya çıkmış oldu.
- 5 27 Aralık 2019'da düzenlenen 100. sayı buluşmasının kamera kaydını yapan Seda Güzel ve Kürşat M. Demir ile Serpil Aygün Cengiz'in yayına hazırladığı video kaydın tamamı Youtube Kulaklı Orman Baykuşu kanalında <https://www.youtube.com/watch?v=DVV5h13kdMg&t=1245s> adresinden izlenebilmektedir. Ayrıca AÜ DTCF Halkbilim Bölümü lisans öğrencisi Tuğrul Kaan Konukman'ın etkinlik boyunca kendisinin ve arkadaşlarının çektiği fotoğrafları kullanarak hazırladığı fotobelgesel de yine aynı kanalda <https://www.youtube.com/watch?v=KPJm0lymFdM&t=72s> adresinden izlenebilmektedir.
 - 6 2018 yılı boyunca *folklor/edebiyat Metin Turan Özel Dosyası* için yaptığımız çalışmanın detaylarını ve gerek bu çalışmada bize yardımcı olan ekip üyelerimizi gerekse çalışmaya katılanları derginin 100. sayısıyla birlikte yayımlanan bu ekinde anlattım (bkz.: Aygün Cengiz, 2019a: 13-16).
 - 7 *folklor/edebiyat İlhan Başgöz Özel Sayısı*'nda yer alan "Güre Folklor Yaz Okulu Dosyası", Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün Balıkesir/Edremit/Akçay'ın Güre köyünde 1997-2003 yılları arasında düzenlediği folklor yaz okulunu 9 yazarın tanıklığıyla sunuyor (Aygün Cengiz, 2019b: 1145-1190).
 - 8 "25 Yıllık Öyküsü" başlıklı bu multivizyon gösterisi Prof. Dr. Metin Karadağ'ın YouTube kanalında <https://www.youtube.com/watch?v=8HmYFqu3so4> adresinden izlenebilmektedir.
 - 9 Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün derginin 100. sayısı için 27 Aralık 2019'da düzenlenen toplantıya özel olarak asistanı ve meslektaşı Dr. Balım Sultan Yetgin tarafından 26 Aralık 2019 tarihinde hazırlanıp çekilen video kaydı YouTube Kulaklı Orman Baykuşu kanalında <https://www.youtube.com/watch?v=KamybSbjEg0&t=3s> adresinden izlenebilmektedir. Bu video kaydın bir fikir olarak ortaya çıkmasını sağlayan Pınar Ekinci'ye, ardından Dr. Balım Sultan Yetgin'e ulaşmamızı mümkün kılan Boston Üniversitesi'nden Prof. Dr. Selim Ünlü ile eşi Doç. Dr. Neşe Lortlar Ünlü'ye ve bu iletişimi kurmamızı sağlayan Dr. Zeynep Sibel Sipahioğlu'na, ayrıca video kaydın sesini teknik açıdan daha nielikli hale getiren Deniz Sipahioğlu'na teşekkür ediyoruz.
 - 10 *TÜBİTAK SOBAG 114K576 Sedat Veyis Örnek Sözlü Tarih, Biyografi ve Belgelik Çalışması* başlıklı projeye ilgili olarak tüm bilgilere ve proje çıktılarına <http://sedatveyisornek.humanity.ankara.edu.tr/> adresinden ulaşılabilir.
 - 11 27 Aralık 2019 tarihindeki bu etkinliğimizde sabahın erken saatlerinden akşamın geç vaktine kadar benimle birlikte olup öğrencilerimize elinden gelenin de hakikaten fazlasıyla yardımcı olan AÜ DTCF Halkbilim Bölümü Araş.Gör. Zeynep Nagihan Kahveci'ye de içten gelen gönül bağından ötürü ayrıca teşekkür ediyorum.